

behøves, vilde det efter Udvalgets Mening være naturligere og stemmende med, hvad der i flere fremmede Proceslove er bestemt, om Retten havde en Beføjelse til at udsætte Sagens Paakendelse samt ex officio udmelde Skønsmænd, hvis Udtalelser Retten da kunde følge eller tilsidesætte efter dens bedste Skønnende, men det forekommer Udvalget mindre rigtigt, at disse Skønsmænd skulde ligefrem indtræde som Medlemmer af Retten for denne Sags Vedkommende. Naar man dog ikke stiller Forslag i denne sidste Retning, er det — som ovenfor bemærket — fordi man ikke tror, at der har vist sig nogen Trang dertil.

Ved § 5 bemærkes, at Udvalgets Flertal med Hensyn til det meget omdebatterede Spørgsmaal om Sædet for Vestre Landsret maa ligesom Kommissionsforslaget holde for, at Aarhus bør være Stedet, jfr. Ændringsforslag Nr. 3. Foruden de forskellige andre Grunde, der anføres herfor, skal Flertallet særlig fremhæve, at man befrygter, at en tilstrækkelig stor Sagførerstand ikke kan leve i Viborg, hvor der uden for den egentlige Procesførelse neppe vil kunne findes synderligt Erhverv for Sagførerne, der fremdeles som hidtil vistnok ikke ville kunne leve alene af Procesførelse; men at der er en nogenlunde talrig Sagførerstand, saa at Publikum har noget at vælge imellem, og at Sagførerstanden er ikke alt for daarligt stillet i økonomisk Henseende, er sikkert af Interesse for Befolkningen.

Et *Mindretal* (Frijs, Ole Jensen, Johansen og Johnsen) er enigt med Folketinget i, at det nuværende Sæde for Landsretten i Viborg bør bibeholdes som Sæde for Vestre Landsret, og man kan saa meget mindre tillægge den af Flertallet fremhævede Grund til at forlade Viborg, at det ikke antages, at der i denne By kan leve en tilstrækkelig stor Sagførerstand, nogen Vægt, som Adgangen til at procedere ved en Landsret ikke ifølge Lovforslaget, saaledes som det er vedtaget af Folketinget, er gjort afhængig af, at vedkommende Sagfører har Bopæl eller Kontor i eller ved den Stad, hvor Landsretten

har sit Sæde, uden at Flertallet har foreslaaet nogen Ændring paa dette Punkt.

Til § 7 bemærkes, at naar Udvalget i Ændringsforslag Nr. 5 for Landsretterne foreslaar 5 Dommere i Straffesager, er dette begrundet i, at Afgørelsen af Bevissspørgsmaalet er endeligt og ikke som i borgerlige Retstrætter kan gøres til Genstand for yderligere Prøvelse. Ganske vist kan der forekomme mange Straffesager, hvor Bevissspørgsmaalet er saa klart og simpelt, at ingen videre Tvivl kan herske, men det bliver meget vanskeligt at drage Grænser i denne Henseende. Andetsteds haves der Eksempel paa, at et mindre Antal Dommere anses for tilstrækkeligt, naar de alle ere enige om Dommen, men en saadan Regel, som f. Eks. at 3 Dommere ere nok, naar de alle ere enige, synes ikke at ville kunne bringe vedkommende Ret nogen videre Lettelse, da dette jo først kan vise sig, naar Sagen er hørt, og at overvære Forhandlingerne er det, som tager mest Tid for Retten, medens Dommens Affattelse i Sammenligning hermed ikke vil kræve megen Tid.

I Forbindelse med § 16 skal man omtale et af de vigtigste Ændringsforslag, som Udvalgets Flertal stiller, nemlig Ændringsforslag, sigtende til, i alt væsentligt at føre Lovforslaget tilbage til Kommissionsforslaget, for saa vidt angaar Fogedforretninger, Skifte og Auktion samt Tinglæsning, idet Flertallet ikke kan være enigt i at gøre disse Forretninger til administrative, selv med en vis nærmere bestemt og begrænset Adgang til Besværing til Domstolene. Flertallet mener, at disse Forretninger bør betragtes og behandles som judicielle, fordi de gaa ud paa at skifte Ret og Skel mellem de private Borgere indbyrdes ganske som Domssagerne. De maa derfor anses for at være en Del og en vigtig Del af Retsplejen, og der kan efter Flertallets Mening ingen Tvivl være om, at Grundloven har indbefattet dem under „Retsplejen“ i Modsætning til „Forvaltningen“, f. Eks. i §§ 70 og 71. At Spørgsmaal, der alene gaa ud paa, hvorledes den ene Borgers private Rettigheder skal